

Nr 270.

Af herr **Olofsson**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning och förslag i fråga om huruvida vissa landskommuner må kunna beredas förmån i skattehänseende af i stad bedrifven bankrörelse.

Städernas folkökning och landsbygdens affolkning är en företeelse, som på de sista tio åren gjort sig allt mer och mer gällande, en företeelse, som man verkligen kan sätta i fråga, huruvida den är till nationens och hela folkets fördel. Det är säkert med stor oro, som mången fosterlandsvän ger akt på detta förhållande.

Af 1911 års statistik ser man, hur städernas folkmängd från 1900—1909 har ökats med öfver 225,000 innevånare, då landsbygden i tio län minskat i folkmängd, däraf ett län med icke mindre än 8,509 personer och samma läns städer ökats med 17,032 personer.

Vore det icke sundare, om ett motsatt förhållande ägde rum? Nu lider landtmannen brist på lefvande arbetskraft, och jorden kan ej skötas som sig bör. Den friskaste arbetskraften flyttar till industrien och städerna eller emigrerar till Amerika.

Industrien bör gå hand i hand med jordbruket, men den bör på intet villkor få öfvertaget och kväfva jordbruket och dess binäringar. Industrien lefver också till en stor del ett sundt lif på landet, men städernas industri har i många afseenden en större dragningskraft, i synnerhet på ungdomen, och städernas mångahanda lockelser draga folk till sig, men intet göres för att hämma denna folkvandring till städerna, utan i stället utvidga sig städerna, inkorporerar den ena förstaden efter den andra, anlägger nya villasamhällen, bygger nya spårvägar, kostar

på sig dyrbara stads- och skolhus, består sig för öfrigt med allehanda bekvämligheter, men till stor del på landsbygdens bekostnad.

Jag skall här endast ingå på en sak, som rör städer och landsbygd, nämligen bankrörelsen.

Känt är, hurusom många landskommuner hålla på att digna under sina kommunala skattebördor; det måste då vara en stor orättvisa, att den stadskommun, där bankrörelsen bedrifves, får ensam beskatta den samma.

Ett exempel: I Jämtlands län finnes endast en stad, men en stad med sju banker, som i netto förtjäna öfver en half million kronor per år, aflöna ett stort antal tjänstemän, och allt får staden Östersund beskatta, men hvarifrån äro pengarna tagna? Jo, till en mycket stor del från landsbygdens befolkning, och så torde förhållandena vara öfverallt, där inte bankerna hafva afdelningskontor ute på landet, hvilket ofta icke förekommer.

Det vore enligt min mening en gärd af rättvisa, att landskommuner, som inom sig sakna bankrörelse, finge med städerna dela den förmån, som dessa hafva af berörda rörelser.

På grund af det anförda vågar jag vördsammast föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes i berörda syfte utreda och för Riksdagen framlägga det förslag, som utredningen kan föranleda.

Stockholm den 1 februari 1911.

Johan Olofsson.